WELLCOME INSTITUTE LIBRARY
Coll. WelMOmec
Call No. pam QT255 1902 K94n

Kroman, K.

Den nyere danske Skolegymnastik
1902

KROHAN

22500911289

Edgar J. Lyngdal

K. KROMAN

DEN NYE DANSKE SKOLEGYMNASTIK

FOREDRAG

VED

DET SKANDINAVISKE GYMNASTIKLÆRERSELSKABS MØDE

I KØBENHAVN 1899

KØBENHAVN
J. FRIMODTS FORLAG
FR. BAGGES BOGTRYKKERI
1902

375

KORHAN

K. KROMAN

DEN NYE DANSKE SKOLEGYMNASTIK

FOREDRAG

VED

DET SKANDINAVISKE GYMNASTIKLÆRERSELSKABS MØDE

I KØBENHAVN 1899

KØBENHAVN
J. FRIMODTS FORLAG
FR. BAGGES BOGTRYKKERI
1902

40539933

WELLCOME INSTITUTE LIBRARY
Coll. welMOmec
Call No. pam QT255 1902 K94n

Da det for godt og vel en halv Snes Aar siden var gaaet op for en større Kreds af skolekyndige her i Danmark, at vor Skolegymnastik ikke længer var pædagogisk tilfredsstillende, sendte det daværende Kultusministerium en Kommission til Sverig og Tyskland for at se paa, hvad der dér havdes. Denne Kommission afgav Rejseberetning, gav i denne Forslag til et nyt Gymnastiksystem og en ny Uddannelsesanstalt for Gymnastiklærere og -lærerinder til Skolen og foreslog en større Kommission nedsat til den nærmere Udarbejdelse af det nye System. En saadan Kommission blev da dannet 30. November 1889. Resultatet af dens Virksomhed foreligger i den i Foraaret udkomne *Haandbog i Gymnastik*, og det er Grundtrækkene og Tilblivelsen af det deri indeholdte Gymnastiksystem, jeg nu skal tillade mig at tale lidt nærmere om. Som autoriseret til Skolebrug af Kultusministeriet vil Bogen jo for en væsenlig Del give vort Lands Skolegymnastik dens Grundpræg i den nærmeste Fremtid, og det maa allerede derfor ganske naturligt interessere os Danske at høre den Kritik eller mulig større eller mindre Tilslutning, som vore Broderlandes saa vel bekendte dygtige Gymnastikpædagoger maatte have Lyst at fremkomme med ved vort Møde.

Det hele Arbejde tog en ret lang Tid, hvad imidlertid kun den med selve Sagen og alle de nærmere Forhold ganske ubekendte vil kunne falde i Forundring over. Thi allerede det at udarbejde et fuldstændigt Gymnastiksystem, i hvilket paa én Gang alle de nyere uomtvistelig berettigede pædagogiske Principer skulde være overholdte og samtidig alle de talrige Enkeltheder omhyggelig prøvede, er jo i sig selv en

omfattende og vanskelig Opgave. Og den skulde her føres fuldstændig igennem, idet der skulde endes med en Haandbog, skikket til umiddelbart Brug i Skolen. Man vil sikkert kunne forstaa, at en hvilken som helst Kommission paa syv Medlemmer let vil kunne blive syv Gange saa længe om at skrive en saadan Haandbog, som hvert enkelt Medlem for sig vilde være det. Hertil kom endnu, at ethvert af de syv Medlemmer i Forvejen var ret stærkt optaget af mere nærliggende Pligter, der først og fremmest maatte varetages; og endelig mødte ethvert Medlem med sine udprægede Anskuelser om, hvorledes det hele helst burde være, og disse Anskuelser faldt i Begyndelsen endog temmelig langt ud fra hverandre. Adskillige vare paa den ene eller den anden Maade nær knyttede til den ældre Gymnastik og saa derfor usympatetisk paa enhver Forandring; andre vare ivrige for at gøre Fremskridtet saa fuldstændigt som muligt, og da mangen en gymnastisk Enkelthed til syvende og sidst dog maa afgøres ved et Skøn, vil man forstaa, at der hermed var givet rig Anledning til vidtløftige Debatter. I Virkeligheden var da det nye System ogsaa færdigt i alle væsenlige Træk i Løbet af omtrent halvandet Aar. Resten af Tiden medgik til dets sluttelige Prøvelse og Affiling.

Men var det saaledes paa den ene Side et saare vidtløftigt og tidsrøvende Arbejde, Kommissionen fik at udføre, blev det paa den anden Side et Arbejde, som fik sin særlige Interesse netop derved, at alle Meninger til en Begyndelse stod saa vidt spredte og alle mulige Standpunkter og Systemer fandtes repræsenterede. Kommissionen var af den Grund nødt til at begynde saa at sige paa bar Bund. Intet kunde tages for selvfølgeligt eller givet; ethvert Resultat maatte arbejde sig frem gennem Kamp, og naar Systemet nu har faaet den Form, det har, saa er dette ingenlunde, fordi der fra først af var overvejende Ønsker eller Anskuelser i den Retning, men ene og alene i Kraft af Sandhedens sejrende Magt. Er det i alt væsenligt de Lingske Principer, der præge vort Resultat, saa er det, fordi disse Principer ere saa selvfølgelige, saa uimodsigelig rigtige, at enhver nogenlunde kyndig og uhildet ikke kan andet end bøje sig for dem og give dem sin Tilslutning, saasnart de tilstrækkelig klart frem-

føres. Jeg skal i det følgende tillade mig at illustrere dette i alle de væsenligste Hovedtræk. At det er om Principerne og ikke om samtlige Enkeltheder, jeg her taler, er det vel overflødigt at understrege!

Jeg skal begynde med at fremhæve, hvad der i de mange naive Aviskritiker saa vedholdende har været overset eller uforstaaet: Det var en *Skolegymnastik,* en Gymnastik for Skolen, der skulde opstilles, altsaa ikke en Gymnastik til blot og bar Fornøjelse for de gymnastiserende eller til Henrykkelse for et Publikum, men en Gymnastik til størst mulig Gavn for Eleverne selv. Gymnastik maatte med andre Ord her defineres som *opdragende Legemsøvelser,* hvad der da ogsaa snart blev Enighed om i Kommissionen. Og denne Opdragelse maatte naturligvis helst være saa indgaaende og saa omfattende som muligt. Alle uheldigt virkende og alle værdiløst virkende Øvelser maatte derfor søges undgaaede, ligesom der saavidt muligt maatte være Øvelser af alle Virkningsarter og alle Vanskelighedsgrader lige fra de mest usammensatte til de mest sammensatte som f. Eks. en hel Leg eller et helt Boldspil. Heraf fulgte det vigtige Resultat, at vi ind under „Gymnastikken" ikke blot lagde *den egenlige Gymnastik,* men ogsaa den saakaldte *anvendte,* d. v. s. alle de mange opdragende Former af Leg, Boldspil og andre Idrætter, hvorom Haandbogens sidste Halvdel handler. Man vil tillige der finde Grundene, hvorfor vi have ment helt og holdent at maatte sidestille denne Gren af Gymnastikken med den tidligere ifølge Reglementet saa at sige eneraadende egenlige Gymnastik.

En anden betydningsfuld Udvidelse af Rammerne vil man finde deri, at Haandbogen kræver Gymnastik af begge Køn, medens vi jo tidligere officielt kun havde Gymnastik for de mandlige Elever. Der opstod dermed for Kommissionen det Spørgsmaal: Hvorledes skal en fornuftig *Kvindegymnastik* helst indrettes? Som bekendt er dette Spørgsmaal besvaret paa mangehaande mærkelige Maader. Efter at man havde forladt den gamle Vildfarelse, at Pigebørn slet ikke behøve Gymnastik, har man flere Steder opstillet en Kvindegymnastik af lutter trivielle og værdiløse Smaabevægelser; eller man har forsøgt sig med en Damegymnastik, udstyret

med kokette Bøjninger og Vridninger osv. osv. Kommissionen gik ud fra den simple Kendsgerning, at den kvindelige Organisme, særlig i Barnealderen i saa mange væsenlige Henseender ligner den mandlige, at begge Køns Gymnastik nødvendigvis ogsaa i høj Grad maa blive ens. Har Pigen saa vel som Drengen Knokler og Muskler, Blodkar og Nerver, Krop og Lemmer, to Arme og to Ben osv. osv., saa maa nødvendigvis en Mængde af de Øvelser, som rent rationelt er indrettede med disse Karaktermærker for Øje, saa vel være for det ene som for det andet Køn; og skulde man udspekulere lutter særlige Øvelser for Kvinderne, vilde man blot paa mangfoldige Punkter nødes til at give dem det mindre hensigtssvarende, hvor der ikke var mindste Grund til at forholde dem det bedste. En anden Ting er det, at der godt kan være denne eller hin enkelte Øvelse, som fortrinsvis eller udelukkende egner sig for det ene Køn, ligesom der kan være Grund til at vælge forskelligt stærke Øvelser for de mandlige og de kvindelige Elever; alt dette vil man finde fremhævet i Haandbogen. Men ogsaa med Hensyn til den kvindelige Gymnastik er Kommissionens Anskuelser saaledes, saa vidt jeg ser, i fuld Overensstemmelse med Broderfolkenes.

Og en lignende Overensstemmelse findes paa det næste Punkt, jeg skal tillade mig at fremhæve. Det er af den største pædagogiske Vigtighed, at det idelig og idelig indskærpes Læreren, at samtlige Øvelser gøres for deres Virkningers Skyld, at Øvelserne selv ere Midler og ikke sluttelige Formaal. En streng Gennemførelse af dette Princip vilde sikkert fra Grunden af omforme vor meste Skolevirksomhed. Men en Konsekvens af Principet er da for det første dette: at *hele Øvelsesforraadet vælges med de mangehaande ønskede Virkninger for Øje,* og for det andet dette: at det hele Forraad *ordnes, benævnes og beskrives i Henhold til disse Virkninger*; ja de to Ting lade sig i Virkeligheden næppe holde ude fra hinanden: man maa i en vis Forstand have gjort sig klart, hvilke Virkninger man ønsker, før man kan vælge de vedkommende Øvelser. Og hvad der gælder Øvelserne, gælder selvfølgelig ogsaa de dertil benyttede Redskaber. Som Øvelsen maa vælges for Virkningens Skyld, maa Redskabet atter vælges for Øvelsens Skyld. Det kommer altsaa

først i tredie Linie og bør aabenbart ikke benyttes som Inddelingsgrund for Øvelserne.

I Overensstemmelse med disse Tanker har Kommissionen saa inddelt alle den egenlige Gymnastiks Øvelser i *12 Klasser*, hvoraf hver atter rummer en Flerhed af Øvelsesslægter, hver med sine Arter og af og til Underarter. Motiveringen for denne Klasseinddeling findes i Bogen Side 5—8. Ogsaa her ere vi i det væsenlige i Overensstemmelse med den Lingske Gymnastik; at vi faa et Par Klasser mere end denne, skriver sig væsenlig fra, at vi ikke først have inddelt i indledende Øvelser og Hovedøvelser. Vor Inddeling gælder desuden kun Beskrivelsen af Øvelserne og afgør endnu intet om Anvendelsen eller dens Rækkefølge. Saaledes have vi i en særlig Klasse under Navn af *Ordningsøvelser* samlet alle de Øvelser, hvorved Eleverne bringes i en bestemt Opstilling og en bestemt Begyndelsesstilling som Udgangspunkt for de følgende Bevægelser, om end adskillige af disse Øvelser ogsaa vilde kunne henføres under den ene eller den anden af de paafølgende Klasser. Ligesaa have vi gjort samtlige *Arm-, Skulder- og Halsøvelser* til en særlig Klasse under Beskrivelsen, skønt ogsaa vi ved Anvendelsen for en stor Del knytte disse Øvelser som Tilgiftsøvelser til Øvelserne af de øvrige Klasser. Og endelig have vi i vor 12. Klasse, *Behændigheds-* eller *Koordinationsøvelserne*, samlet alle de Øvelser, som væsenlig tage hele Legemet i Beslag og ikke ret vel kunne ses under et snævrere Synspunkt. Adskillige andre Øvelser, særlig f. Eks. blandt Springene, komme ganske vist denne Klasse ret nær. Det forekom os imidlertid mere konsekvent og mere praktisk at holde disse stærkt sammensatte Øvelser samlede i en Klasse for sig end at fordele dem som Toppunkter over en Flerhed af de øvrige Klasser. I øvrigt lader naturligvis ingen Inddeling sig gennemføre rent rationelt, uden ringeste Indblanding af subjektivt Skøn, da samtlige Øvelser danne et kontinuerligt Hele og adskillige derfor med god Grund lade sig henføre saa vel til én som til en anden Klasse. Ogsaa den Lingske Gymnastik er jo velbekendt med denne Kendsgerning.

Hvorledes *udfyldtes* nu disse tolv Rammer med Øvelser? Paa den Maade, at vi først i al Almindelighed bestemte, hvilke

Virkninger der skulde frembringes i hver enkelt Klasse og derefter valgte de efter vor Opfattelse dertil mest egnede Øvelser. Det er en Selvfølge, at vi først og fremmest tog alt, hvad vi fandt af brugbart i vor gamle Gymnastik, og var dette end ikke meget i Forhold til Helheden, tror jeg dog, at de Herrer ivrige Tilhængere af det gamle ville have ondt ved at nævne en eneste værdifuld Øvelse fra det gamle Reglement, som ikke ogsaa findes i den nye Haandbog. Men naturligvis var dette ikke nok. En Mængde Øvelser manglede endnu, og det var nu ganske morsomt at lægge Mærke til, hvorledes vi, hver Gang vi vilde konstruere en Øvelse til at hidskaffe denne eller hin Virkning, netop kom til en eller anden af de svenske; intet Under for øvrigt, da disse jo netop ere opstaaede paa samme Maade. Man vil saaledes forstaa, at ogsaa vore Redskaber dels blev de ældre danske — med Undtagelse af den faste Skraastang og Knudetovet, som ingen ønskede at holde paa — og dels de svenske, af hvilke de mest karakteristiske som Bom, Ribbevæg og Rudestige jo for øvrigt allerede tidligere havde erobret sig en ret fast Plads i vor faktiske Gymnastik. Ogsaa Barre, Trapez og Ræk indførte vi i en noget modificeret Form, idet vi fandt, at lige saa vist som disse Redskaber kunne misbruges, lige saa vist kunne de ogsaa bruges paa fuldt forsvarlig Maade og tjene som Middel for et Antal vigtige og værdifulde Øvelser, som uden dem maatte udelades. At *Fællesøvelser*, d. v. s. Øvelser, som kunne udføres af alle eller dog flere Elever samtidig, maa være de fremherskende i enhver fornuftig Skolegymnastik, det er ogsaa Haandbogens Mening; men dette bør ikke betyde, at enhver Enkeltmandsøvelse er af det onde. Visse saadanne kunne have saa stor psykisk Betydning, at de ogsaa fortjene en Plads i Systemet. I Haandbogens Forord og Indledningen Side 27—29 er dette Punkt nærmere udviklet.

Den nye Haandbog indeholder sikkert mindst tyve Gange saa mange Øvelser som den gamle og er vel næppe fuldt dobbelt saa stor som denne. Dette kunde naturligvis kun opnaas ved, at *Øvelsesbeskrivelsen* blev gjort *metodisk*. Hvad der gjaldt alle Øvelser og kunde siges én Gang for alle, er sagt én Gang for alle og ikke gentaget ved hver enkelt

Øvelse. Man vil i denne Henseende finde den fornødne Vejledning i „Forbemærkningerne“ til den egenlige Gymnastik, og har man først sat sig ind i, hvad dér er fremhævet, tror jeg, man vil finde en tydelig og tilstrækkelig Forklaring af enhver Øvelse ved Hjælp af de paa hvert Sted tilføjede yderligere Oplysninger. At der ikke skulde blive adskilligt at rette eller forbedre i en mulig ny Udgave, er jeg naturligvis hermed saare langt fra at mene. Og én Ting skal fuldstændig villig indrømmes: Slaar man pludselig op midt i Bogen og læser en halv eller hel Side frem uden at have set det mindste af det foregaaende, ja saa er Bogen uforstaaelig; men for den Slags Læsere er den da heller ikke skrevet.

Som et vigtigt Led af Øvelsesbeskrivelsen skal jeg endnu blot ganske kort berøre *Øvelsesbenævnelsen*. Ganske som i den Lingske Gymnastik og i Lighed med, hvad der finder Sted i enhver klassificerende Videnskab, har hver enkelt Stilling og hver enkelt Bevægelse faaet sit eget, i Reglen toleddede Navn, der efter visse Principer fortæller saa meget som muligt om vedkommende Stilling eller Bevægelse. Om Umuligheden og Urimeligheden af at danne lutter vilde, intetsigende eller endog ulogiske Navne som tidligere eller om det upraktiske i slet ikke at have Navne for mange af Øvelserne, behøver jeg her sikkert ikke at udtale mig, ligesom jeg ogsaa kun flygtig skal berøre, at selve Navnene kun rent undtagelsesvis spille med i Kommandoordene og altsaa væsenlig blive Eleverne ganske uvedkommende. Derimod skal jeg som et Kuriosum tilføje, at idet vi bestræbte os for at bygge Navnene saa overensstemmende med Modersmaalets Aand og Tone som muligt, førtes vi her paa Benævnelsernes Omraade maaske længer bort fra det Lingske System end i nogen anden Henseende. Der er paa Dansk intet, der hedder *jevnvejende* eller *Kropstamme* eller *Kroprørelse*. Det nytter ikke at nægte det: vort gamle fælles Tungemaal har spaltet sig. Men forhaabenlig vil vi dog aldrig mere glemme, at det en Gang har været ét.

Jeg kommer nu til *Anvendelsen* af det saaledes beskrevne Øvelsesforraad. Ogsaa i saa Henseende kom Kommissionen til Resultater, der særdeles nær falde sammen med de Lingske. Over for det righoldige Øvelsesforraad med mange Øvelser af

hver Art kunde man jo ikke godt beholde den gamle trivielle faste Orden for de indledende Øvelser, hvor Eleven i Reglen paa ethvert Punkt vidste, hvad der nu vilde komme, saa meget mindre som denne stereotype Fremgangsmaade i Virkeligheden en Mængde Steder allerede faktisk var opgivet og ombyttet med en friere, mere „svensk" Metode. Og lige saa lidt fandt man det rigtigt at bevare den næsten fuldstændige Vilkaarlighed, hvormed den øvrige Del af Gymnastiktimen kunde udfyldes, saa at man f. Ex. én Dag omtrent udelukkende kunde dyrke Spring, en anden Dag en anden enkelt Sort Øvelser, osv. Tvertimod! Ganske som i det Lingske System fastslog man, at hver enkelt Gymnastiktime skulde være en relativ Helhed. Ligesom et fornuftigt Maaltid maa indeholde Kulhydrater, Fedtstoffer og Æggehvidestoffer, saaledes skulde en Gymnastiktime ogsaa indeholde Øvelser for samtlige Sider af Organismen, idet der skulde begyndes med lettere, skrides frem til vanskeligere og vanskeligere og derpaa atter vendes tilbage til lettere og lettere, saa at Eleven kunde forlade Timen med alle Funktioner igen bragte i normal rolig Virksomhed. Endvidere skulde Øvelserne veksle saaledes med hverandre, at f. Ex. en vanskelig Hævøvelse aldrig umiddelbart efterfulgtes af en anden vanskelig Øvelse af samme Art. Efter de særlig anstrengende Øvelser skulde indskydes afledende eller beroligende; begge Sider af Legemet skulde øves ligelig, osv. osv. Som man vil se, ere alle disse Principer jo gode Lingske; men enhver kyndig vil sikkert indrømme, at saa snart man hører dem nævne, indser man da ogsaa med det samme deres fuldstændige Rigtighed og undrer sig blot over, at alle Nationer ikke forlængst har udfundet dem og indrettet sig derefter. Kun én Ting skal jeg endnu tilføje her. En enkelt bestemt Klasseføl ge som den eneste rigtige mente vi ikke at kunne opstille, og kun fordi vi fandt det mest praktisk, at der var et nogenlunde fast Mønster for Klasseføl gen i den enkelte Øvelsestime, valgte vi de Side 13—16 nævnte Regler for Ordningen. Ogsaa her ere vi i det væsenlige i Overensstemmelse med vore Kolleger, og skulde disse kunne paavise os, at vi meget mod vor Vilje ere førte til at foretrække en mindre velbegrundet Ordning for en bedre, tror jeg, at ikke blot vi, men ogsaa de Herrer,

som fremtidig maatte faa Skolegymnastikkens Tarv under deres Ledelse, ville være aldeles rede til at tage mod Grunde og vise disse al skyldig Respekt.

Kun et enkelt Punkt skal jeg endnu omtale. Man kunde have ventet, at da Kommissionsmedlemmernes Anskuelser og Sympatier til at begynde med gik i saa vidt forskellige Retninger, saa vilde ogsaa det sluttelige Resultat i høj Grad komme til at bære Karakteren af et sammenstykket Arbejde, fuldt af stridige Elementer uden indre Enhed og organisk Sammenhæng. Dette er imidlertid ingenlunde blevet Tilfældet. Hvad enten man vil tillægge den nye Haandbog større eller mindre Værd, saa er ét dog sikkert: dens Indhold er vokset organisk frem, indenfra. De ledende Grundtanker var dens første Begyndelse. Om disse blev Enkelthederne byggede op; paa disse blev de maalte og valgte eller vragede, og denne Maade at bygge paa blev efterhaanden, som Tiden gik, Kommissionen mere og mere naturlig og selvfølgelig. Naturligvis vil hvert enkelt Medlem kunne nævne Enkeltheder, som det helst havde ønsket anderledes. Men jeg tror ikke, de for manges Vedkommende ville være af stor Betydning. Som Eksempler for mit eget Vedkommende tror jeg, det væsenligste er, at jeg heller havde taget den svenske „Vending" end den mindre formgode danske, som Kommissionens militære Medlemmer imidlertid holdt særlig stærkt paa, og at jeg saare gerne havde set det halvtydske Kommandoord „Træd an" afløst af et mere dansk. Et saadant, der fuldt tilfredsstillede de forskellige berettigede Krav, var imidlertid vanskeligt at finde.

Og hermed tror jeg, jeg har gennemgaaet selve Sagens Hovedpunkter. Som man vil have set, er det i alt væsenligt de Lingske Grundtanker, der have baaret Sejren hjem. Og som jeg ligeledes har søgt at fremhæve: det var ingenlunde en overfladisk eller letkøbt Sejr, skrivende sig fra et Modelune eller en naiv Lyst til Forandring. Den er let at lokke, som gerne vil hoppe, hedder det jo. Men Kommissionen led i Virkeligheden ingenlunde af særlig Begærlighed efter at hoppe. Snarere krævede den Tvang for hvert Skridt, den skulde flytte sig. Og derfor er den vundne Sejr af saa meget mere Betydning, et Vidnesbyrd om, at disse Principer virkelig

formaa at overvinde selv de mest modstridende Anskuelser, saafremt disses Talsmænd blot ere modtagelige for Grunde.

Og denne Sejr, betyder den da nu et lige saa stort Nederlag for *„den danske Gymnastik"?* Aldeles ikke! Det vilde være ganske uklart og forvirret at udtrykke sig saaledes; thi de nævnte to stod jo ikke kæmpende lige over for hinanden. Ja allerede selve Udtrykket „den danske Gymnastik" er en saare vag Betegnelse. En dansk Gymnastik i Betydning af en i Danmark helt og holdent opfunden Gymnastik existerer jo saaledes slet ikke og har sikkert aldrig existeret. Hvad Nachtegal indførte i Aarhundredets Begyndelse, var jo en tysk eller da i hvert Fald en i Tyskland samlet Gymnastik, og i lang Tid bestod vor officielle Gymnastik jo væsenlig af denne Samling Øvelser, der senere, forøget med nogle flere, bl. a. de fra flere Steder samlede „Smidighedsøvelser", kom til at udgøre Indholdet af vore autoriserede Lærebøger. Man har her, hvad man kunde kalde *den autoriserede danske Gymnastik.* Den i Danmark *faktisk udøvede Gymnastik* var nu i lang Tid væsenlig identisk med den autoriserede; men i de sidste 10—20 Aar er ogsaa dette Forhold bleven forandret, idet man dels en Mængde Steder har fylket sig om den mere eller mindre ublandede Lingske Gymnastik og dels har dyrket den autoriserede iblandet med flere eller færre Lingske Øvelser og Lingske Principer. Saaledes, ja endnu mere brogede var Forholdene, da Kommissionen blev nedsat med det Hverv at ordne vor Skolegymnastik, og den har i Virkeligheden blot ført den paa fri Haand paabegyndte Udvikling videre. Den danske Gymnastik — man tage saa Udtrykket i den ene eller den anden Betydning — indeholdt faktisk en hel Del gode Øvelser tillige med adskillige mindre værdifulde; men Forraadet var endnu langtfra fuldt tilstrækkeligt, og af pædagogiske Principer for dets Anvendelse var der kun højst primitive Spor. Paa disse Ufuldkommenheder havde man imidlertid baade hist og her allerede begyndt at raade Bod — navnlig under Paavirkning af den Lingske Gymnastik, og netop en saadan Forbedring og Berigtigelse er det, Kommissionen har søgt gennemført efter en fyldigere Maalestok. Det er derfor en ganske falsk Opfattelse at mene, at „den danske Gymnastik" er slaaet ned

eller har lidt Nederlag. Man vil som alt bemærket genfinde alle de væsenlige „danske“ Øvelser i den nye Gymnastik; kun ere de nu forøgede med en Mængde andre, som tiltrængtes, og kun kunne de nu ikke, i alt Fald i Skolen, dyrkes vildt og vilkaarligt, men efter visse saare selvfølgelige og selvindlysende Grundsætninger. Men dette er ikke Nederlag; det er simpelthen *Udvikling,* og alle Vegne, hvor der skal være Liv, maa der være Udvikling.

Og hermed har jeg efter Evne gjort rede for Kommissionens Arbejde og den Vej, ad hvilken den er naaet til sine Resultater. Jeg nægter ikke, at jeg ser lyst og fortrøstningsfuldt paa disse Resultater; og idet jeg gør dette, er Grunden først og fremmest den, at jeg nærer den største Tiltro til de pædagogiske Grundtanker, som vore Brødre hinsides have formaaet at nedlægge i deres Gymnastik, og som vi jo bestandig have haft til Raadighed under alt vort Arbejde. At løse Gaaden med Kolumbus' Æg er jo ikke saa vanskeligt, naar man først en Gang har set Løsningen. Det afgørende bliver da, hvor vidt man nu ogsaa i alt væsenligt har truffet det rette. Men til en Drøftelse af dette Spørgsmaal frembyder der sig idag en Lejlighed saa gunstig for os, som den sikkert ikke saa snart vil komme igen. Al kyndig Kritik er jo sund og gavnlig. Saa lad mig da slutte i Haabet om, at dette vort sidste Skridt her i Danmark paa de gymnastiske Bevægelsers Omraade i nogen Maade maa have vakt vore skandinaviske Brødres Interesse, og med den Opfordring, at De i vort Møde ville se en Anledning for Dem til at lade os nyde godt af Deres saa vel bekendte kritiske Indsigt og rige Erfaring.